

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/867/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6614202939
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6614202939.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivicy Hanuskovej a členov senátu Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci navrhovateľky C. C., narodenej XX.XX.XXXX, trvale bytom M.R. N. XXXX/XX, XXX XX F., právne zastúpenej Mgr. Petrom Sitarčíkom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Jókaiho 1, 984 01 Lučenec proti odporcovi POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o zaplatenie 804,80 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 14C/39/2014 - 53 zo dňa 04. 06. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým návrh navrhovateľky zamietol (v poradí prvý), p o t v r d z u j e .

Výrok o náhrade trov konania (v poradí druhý) m e n í tak, že odporcovi náhradu trov prvostupňového konania nepriznáva.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľky titulom vydania bezdôvodného obohatenia v zmysle ust. § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka.

V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že na strane odporcu vznikol majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu vo výške 804,80 €, keďže navrhovateľka zaplatila na úverových zmluvách viac, ako bola povinná zaplatiť v dôsledku toho, že išlo o spotrebiteľské zmluvy, ktoré sa majú považovať za bezúročné a bez poplatkov. Prioritne sa však okresný súd zaoberal posúdením premlčania nároku navrhovateľky vzhľadom na námietku premlčania vznesenú odporcom v konaní. Aplikujúc ust. § 100 ods. 1, § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka konštatoval, že navrhovateľka sa o vzniku bezdôvodného obohatenia dozvedela až v mesiaci november 2012, kedy navštívila Centrum právnej pomoci v Rimavskej Sobotě za účelom poskytnutia právnej pomoci v rozvodovom konaní. Práve v Centre jej posúdili zmluvy a informovali ju o tom, že úvery sa považujú za bezúročné a bez poplatkov. Tvrdila, že podala návrh v rámci dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty a jej nárok nie je premlčaný vzhľadom na to, že išlo o úmyselné konanie odporcu a odporca použil nekalú obchodnú prax a neumožnil prostredníctvom RPMN porovnať navrhovateľke výhodnosť úveru na trhu oproti iným produktom, pričom tieto praktiky a konanie v rozpore s dobrými mravmi zo strany žalovaného si ťažko možno predstaviť len v rovine nedbanlivostnej. Okresný súd však bol toho názoru, že bezdôvodné obohatenie nie je premlčané v 10-ročnej premlčacej lehote, nakoľko v konaní nebol preukázaný úmysel odporcu obohatiť sa na úkor navrhovateľky už v čase uzavretia úverových zmlúv, nakoľko tieto zmluvy podpísala navrhovateľka, bola v nich uvedená výška úveru, ktorý má splácať, vrátane úrokov a poplatkov

a boli dohodnuté splátky, ktoré navrhovateľka plnila a úvery v zmysle toho aj splatila. Pokiaľ v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch ide o úver bezúročný a bez poplatkov, konštatoval, že o tejto skutočnosti mohla navrhovateľka vedieť, pokiaľ by sa s uvedeným zákonom oboznámila a tento poznala. Pokiaľ tvrdí, že k bezdôvodnému obohateniu došlo na strane odporcu úmyselne, musela by tento úmysel odporcu v konaní preukázať, k čomu však nepostačuje len tvrdenie, že odporca použil nekalú obchodnú praktiku a neumožnil prostredníctvom RPMN porovnať navrhovateľke výhodnosť úveru na trhu oproti iným produktom, pričom išlo o konanie v rozpore s dobrými mravmi. Naopak, podľa názoru okresného súdu navrhovateľka zmluvy uzavierala v domnení, že zmluvy sú platné, nakoľko len ťažko si možno predstaviť, že žalovaný by úmyselne uzavrel takú zmluvu, ktorej časť by bola neúčinná, nakoľko úver by sa považoval za bezúročný a bez poplatkov, keďže by sa práve vystavoval riziku podávania takýchto žalôb o vydanie bezdôvodného obohatenia. Súd mal za to, že nárok navrhovateľky je premlčaný v trojročnej zákonnej premlčacej lehote, ak poslednú splátku poskytla navrhovateľka dňa 30. 08. 2007 (pri úvere č. 6460988) a dňa 23. 12. 2010 (pri úvere č. 614601124). V dôsledku toho k uplynutiu premlčacích lehôt došlo v prípade prvého úveru dňom 30. 08. 2010 a v prípade ďalšieho úveru dňa 23. 12. 2013. Keďže návrh na okresný súd bol podaný dňa 27. 02. 2014, teda v čase, kedy bol nárok navrhovateľky premlčaný v trojročnej zákonnej premlčacej lehote, žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p..

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1, veta prvá, O. s. p.) odvolanie navrhovateľka. Nestotožnila sa s právnym názorom prvostupňového súdu, že jej nárok je premlčaný v trojročnej zákonnej premlčacej lehote. Návrh podala dňa 27. 02. 2014, čo znamená, že ho podala v rámci dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty, nakoľko o tom, že odporca sa bezdôvodne obohatil sa dozvedela v novembri v roku 2012 pri návšteve Centra právnej pomoci v Rimavskej Sobote za účelom poskytnutia právnej pomoci pri rozvode a vyporiadaní BSM, čo aj prvostupňovému súdu preukázala. Navyše konštatovala, že odporca poskytoval v čase uzatvárania zmlúv spotrebiteľské úvery už viac ako 6, resp. 10 rokov a poznal pri uzatváraní zmlúv zákony o spotrebiteľských úveroch a tým aj povinnosti, ktoré mu ukladá § 4 ods. 2 písm. g) zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a § 9 ods. 2 písm. j) zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, t. j. uvádzať ročnú percentuálnu mieru nákladov. Bol si vedomý, že v prípade, ak tieto údaje zmluva obsahovať nebude, nemá zákonný nárok na úroky a poplatky a v prípade, ak ich príjme, tak sa bezdôvodne obohatí na úkor navrhovateľky. Odporca aj napriek tomu, že poskytuje v rámci svojej podnikateľskej činnosti úvery už viac rokov, opakovane vo svojich zmluvách neuvádzal podstatné náležitosti zmluvy. Uvedené dlhodobé ignorovanie zo strany odporcu ako je neuvádzanie RPMN a domáhanie sa prijímania úrokov a poplatkov z úverovej zmluvy s vedomím, že odporca nemá na ne zákonný nárok, je práve úmyselné konanie odporcu s cieľom získať od navrhovateľky bezdôvodné obohatenie bez právneho dôvodu. Z uvedených dôvodov preto objektívna premlčacia lehota je v danom prípade 10 ročná a nárok navrhovateľky nie je premlčaný. Poukázala v tejto súvislosti na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č. k. 7Co 84/2011 a rozhodnutie NS SR sp. zn. 6MCdo 9/2012. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa, prípadne, aby rozsudok zmenil a vyhovel návrhu navrhovateľky v celom rozsahu, nakoľko nárok nie je premlčaný.

Pokiaľ ide o náhradu trov prvostupňového konania namietala, že jej bola uložená povinnosť zaplatiť odporcovi trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia, avšak jej nie je známe, že by bol odporca zastúpený právnym zástupcom - advokátom, resp., že by tento urobil akýkoľvek úkon. Má za to, že trovy konania, ktoré boli odporcovi priznané nikdy nevznikli, a to z dôvodu, že v konaní nebol zastúpený advokátom.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedol, že navrhovateľka nijak nepreukázala úmyselné konanie odporcu a akýkoľvek dôkaz o úmysle odporcu vo vyjadrení, ale aj v jej odvolaní absentuje. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil ako vecne správny.

Podľa § 219 ods. 1 O. s. p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Okresný súd vykonal dokazovanie vo veci v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy správne vyhodnotil podľa § 132 O. s. p. a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p..

Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak, okresný súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležite vyhodnotil (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 36/2010). Okresný súd sa s každou jednotlivou námietkou navrhovateľky, na ktoré poukazovala vysporiadal. Vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia je koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné, a jeho argumenty podporujú záver, že nárok navrhovateľky je premlčaný. Obsah odvolania je takmer zhodný s vyjadreniami navrhovateľky pred prvostupňovým súdom, a preto aj samotné odôvodnenie rozhodnutia vo vzťahu k jej námietkam je úplné, teda aj pokiaľ ide o samotné odvolanie. Navrhovateľka v odvolaní neuvádza žiadne nové relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené prvostupňovým súdom.

Začiatok plynutia premlčacích dôb je určený okamihom, keď došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia. Všeobecne možno povedať, že ide o okamih splnenia všetkých predpokladov občianskoprávnej zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie. Subjektívna premlčacia doba tak, ako na ňu poukazuje i navrhovateľka v odvolaní nemôže začať plynúť skôr, než objektívne premlčacie doby a zároveň je vylúčené, aby plynula potom, ako uplynie objektívna premlčacia lehota.

V 10-ročnej premlčacej dobe sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí vtedy, keď bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne. Úmysel, či už priamy alebo nepriamy, musí smerovať k bezdôvodnému obohacovaniu sa a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Nestačí teda, kedy povinný získal bezdôvodné obohatenie neúmyselne a potom by si ho úmyselne ponechal. Ak nie sú splnené podmienky na 10-ročnú premlčaciu dobu, platí trojročná objektívna premlčacia doba, a to aj v prípade, keď povinný získanie bezdôvodného obohatenia vôbec nezavinil, nakoľko zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je zodpovednosťou objektívnou.

V prejednávanom prípade navrhovateľka žiadnym spôsobom nepreukázala, že by už v čase uzavretia úverovej zmluvy existoval úmysel odporcu, a že by tento smeroval k bezdôvodnému obohacovaniu sa. Úmyselné zavinenie sa člení na úmysel priamy (dolus directus), pri ktorom konajúci chcel spôsobiť škodu, a na nepriamy úmysel (dolus eventualis), pri ktorom konajúci vedel, že môže spôsobiť škodu, a pre prípad, že ju spôsobí, bol s tým uzrozumený. Nedbanlivosť môže byť vedomá, pri ktorej konajúci síce nechcel spôsobiť škodu, avšak vedel, že ju môže spôsobiť a bez primeraných dôvodov sa spoliehal na to, že ju nespôsobí, prípadne nevedomá, pri ktorej konajúci nechcel spôsobiť škodu, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje pomery vedieť mal alebo vedieť mohol. V danom prípade teda nepostačuje na preukázanie úmyselného konania odporcu len tvrdenie navrhovateľky, že odporca použil nekalú obchodnú praktiku a neumožnil prostredníctvom RPNM porovnať žalobkyni výhodnosť úveru na trhu oproti iným produktom.

Okresný súd nie je viazaný rozhodnutím vydaným Krajským súdom v Prešove, na ktorý navrhovateľka v odvolaní poukazuje, naopak, okresný súd vyjadril v odôvodnení svojho rozhodnutia svoj právny názor, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje. Nebolo preto povinnosťou okresného súdu vysporiadať sa vo svojom rozhodnutí s tým, prečo zaujal iný právny názor ako iný všeobecný súd.

Až v konaní o návrhu navrhovateľky o zaplatenie 804,80 € s príslušenstvom súd konštatoval, že zmluva o úvere, ktoré uzavreli účastníci konania, a ktoré boli predmetom posúdenia okresným súdom, sú zmluvami, ktoré je nutné považovať za bezúročné a bez poplatkov, ak doposiaľ takýto právny záver pre jednotlivé úvery poskytnuté navrhovateľke zo strany odporcu nebolo dané. Len všeobecný súd

môže dať v občianskoprávnom konaní odpoveď na otázku, či v danom prejednávacom prípade k bezdôvodnému obohateniu došlo alebo nie, a až následne posúdiť otázku premlčania tohto nároku. Súd je teda oprávneným na zodpovedanie otázky, či konkrétne zmluvy o úvere možno alebo nemožno považovať za zmluvy za bezúročné a bez poplatkov, a to v dôsledku vykonaného dokazovania a posúdenia konkrétnych zmlúv predložených navrhovateľkou. Navrhovateľka preto ako spotrebiteľka, keďže sama v odvolaní poukázala na to, že uzatvorila s odporcom viaceré zmluvy, teda i tie, ktoré neboli predmetom tohto konania, mala možnosť obrátiť sa na súd so žiadosťou, či zo strany odporcu nejde o plnenie odporujúce zákonu, ak sama navrhovateľka v odvolaní konštatuje, že s odporcom mala uzavreté až 4 úverové zmluvy v období od 13. 11. 2006 do 19. 08. 2011, teda v priebehu 5 rokov.

I keď čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej v texte len „dohovor“) zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, neustanovuje žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, ktorým majú byť posúdené; tieto záležitosti preto musia byť primárne upravené vnútroštátnym právom a vnútroštátnymi súdmi. Ústava SR neupravuje prípustnosť dôkazov, ale ponecháva jej úpravu na príslušné zákony, spravidla na procesné kódexy. Takisto význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je zásadne v právomoci toho orgánu, ktorý rozhoduje o merite návrhu - inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03).

Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd ale nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a záver o tom, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Treba dodať, že aj podľa judikatúry ústavného súdu nepatrí do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Okresný súd sa preto správne v odôvodnení rozhodnutia zamerával len na argumenty, ktoré sú z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považované za rozhodujúce, pretože všeobecný súd - prvostupňový súd, nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.

Následne po tom, ako odvolací súd prejednal odvolanie vo veci samej, posúdil i rozhodnutie okresného súdu o náhrade trov konania v zmysle odvolania podaného navrhovateľkou.

Podľa § 220 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Odvolací súd prejednal odvolanie o rozhodnutí súdu o náhrade trov konania (výrok v poradí druhý), ktoré rozhodnutie podľa § 220 O. s. p. zmenil, nakoľko neboli dôvody pre jeho potvrdenie, ale ani pre jeho zrušenie.

Z obsahu spisu je zrejmé, že odporca v konaní nemal právne zastúpenie - advokáta, ktorý by ho v tomto konaní zastupoval a v jeho mene robil úkony vo vzťahu k Okresnému súdu Lučenec. Odvolací súd tak považuje odôvodnenie rozhodnutia o náhrade trov konania na str. 6, posledný odsek za zmätočné, ak odporcovi trovy právneho zastúpenia v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej v texte len „vyhláška“) nevznikli. Odporca v konaní vystupoval sám za seba, nemal splnomocneného advokáta na úkony vo vzťahu k súdu, trovy konania, a to prvostupňového konania odporcovi ani nevznikli, tieto si v zmysle ust. § 151 ods. 1, veta prvá, O. s. p. neuplatnil, preto odvolací súd rozhodol, že odporcovi, ako úspešnému účastníkovi konania náhradu trov prvostupňového konania nepriznáva.

Pokiaľ ide o trovy odvolacieho konania, odvolací súd rozhodol opätovne podľa § 142 O. s. p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 O. s. p., aplikujúc ust. § 151 ods. 1, veta prvá, O. s. p., teda podľa úspechu v

odvolacom konaní. V odvolacom konaní bol úspešný odporca, tento si však náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, zo spisu trovy odvolacieho konania odporcovi nevyplývajú, preto mu ich odvolací súd nepriznal.

Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.